

दफावार छलफलको लागि तयार गरिएको
ललितपुर महानगरपालिकाको फोहोरमैला व्यवस्थापन नियमावली, २०८१

को

मस्यौदा (ड्राफ्ट)

ललितपुर महानगरपालिकाको “फोहोरमैला व्यवस्थापन ऐन, २०७५” को दफा ३३ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी ललितपुर महानगरपालिकाले देहायका नियमहरू बनाएको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यि नियमहरूको नाम: “ललितपुर महानगरपालिकाको फोहोरमैला व्यवस्थापन नियमावली, २०८१” रहेको छ ।

(२) यो नियमावली ललितपुर महानगरपालिकाको नगर कार्यपालिकाले स्वीकृत गरी स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित भएको मितिदेखि लागू हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अन्य अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा:

(क) “अजैविक” भन्नाले छिट्टै सडी गली नजाने वा छिट्टै नकुहिने पदार्थलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ख) “उत्पादन स्रोत” भन्नाले फोहोरमैला निस्कने, उब्जने वा फोहोरमैला निष्कासन सुरु हुने ठाउँ सम्झनु पर्छ ।

(ग) “ऐन” भन्नाले ललितपुर महानगरपालिकाको “फोहोरमैला व्यवस्थापन ऐन, २०७५” सम्झनु पर्दछ ।

(घ) “घना मानव बस्ती” भन्नाले एक हजार घरधुरी वा सो भन्दा बढी बस्ती भएको क्षेत्रलाई सम्झनु पर्नेछ ।

(ङ) “चक्रिय अर्थतन्त्र” भन्नाले स्रोतको पुनःप्रयोग : फोहोरको न्यूनिकरण र उत्पादन तथा खपत प्रक्रियालाई पुनःचक्रण मार्फत व्यवस्थित गर्ने आर्थिक प्रणालीलाई जनाउनेछ । यस शब्दले उत्पादन चक्रलाई लिन प्रयोग गर्न, पुनः प्रयोग गर्न भन्ने दिगो अवधारणामा रूपान्तरण गर्छ भन्ने समेत जनाउनेछ ।

(च) “जैविक” भन्नाले छिट्टै कुहिने वा सड्ने गल्ने पदार्थ सम्झनु पर्दछ र सो शब्दले जैविक चिज वस्तु प्रयोग गरी बनाइएको कागज समेतलाई जनाउनेछ ।

(छ) “नगर-कार्यापालिकाको कार्यालय” भन्नाले ललितपुर महानगरपालिकाको नगर—कार्यपालिकाको कार्यालयलाई बुझाउने छ ।

(ज) “प्लाष्टिक” भन्नाले कुनै पनि यस्तो सामग्रीलाई जनाउँछ, जुन बहुलकबाट बनेको जैविक रूपले नष्ट गर्न नसकिने, तातो वा चापको प्रभावमा आकार परिवर्तन गर्न सकिने लचिलो वा कडा पदार्थको रूपमा प्रयोगमा ल्याइने प्लाष्टिकजन्य वस्तुलाई जनाउँछ साथै यस शब्दले पुनः प्रयोग गर्न नसकिने प्रकृतिका प्लाष्टिकजन्य वस्तुलाई समेत जनाउनेछ ।

(झ) “प्लाष्टिक झोला” भन्नाले गुणस्तरहिन प्लाष्टिक झोला जस्तै ४० माइक्रोन भन्दा कमका झोलालाई बुझाउने छ ।

(ञ) “प्लाष्टिक फोहोरमैला” भन्नाले पातला र हल्का बहुलक सामग्रीबाट बनेका झोलाहरूलाई जनाउँछ, जुन सामान बोक्न, प्याकेजिङ गर्न र फोहोर व्यवस्थापनमा प्रयोग गरिने, जैविक रूपमा नष्ट हुन धेरै समय लाग्ने र वातावरणीय प्रदूषणको प्रमुख स्रोत मानिने वस्तुलाई जनाउँछ ।

(ट) “लैङ्गिक समानता” भन्नाले पुरुष, महिला र अन्य सबै लिंगका व्यक्तिहरूलाई बिना भेदभाव समान अवसर, अधिकार र सम्मान प्रदान गर्ने सामाजिक अवस्था जनाउँछ ।

(ठ) “वातावरणीय अध्ययन” भन्नाले संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन, प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण वा वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन सम्झनु पर्दछ ।

(ड) “सामाजिक समावेशीकरण” भन्नाले समाजका सबै वर्ग, जात, लिंग, धर्म, र समुदायका व्यक्तिहरूलाई सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक जीवनका अवसरहरूमा समान रूपमा सहभागी गराउन गरिने प्रक्रियालाई जनाउँछ ।

(ढ) “हानिकारक फोहोरमैला” भन्नाले प्राकृतिक वातावरण वा पर्यावरणीय प्रणालीमा ह्रास ल्याउने, मानव तथा जीवजन्तुको स्वास्थ्यमा हानि नोक्सानी पुर्याउने विभिन्न रूपमा निष्कासित फोहोरमैला सम्झनु पर्छ र सो शब्दले पारोयुक्त फोहोरमैला वा रेडियो विकिरण समेत जनाउँछ ।

(ण) “विद्युतीय फोहोर” भन्नाले परित्याग गरिएका टेलिभिजन, व्यक्तिगत कम्प्युटर, फलपी, अडियो-भिडियो सीडी, ब्याट्री, मोबाइल फोन, फ्रिज, एयर कन्डिसनर, विद्युतीय खेलौना, टेलिफोन, वाशिङ मेसिन, विद्युतीय स्विच तथा यस्तै अन्य विद्युतीय उपकरणहरूबाट उत्पन्न हुने फोहोरलाई जनाउँछ ।

(त) “शुल्क” भन्नाले नगर सभाले दिएको अधिकार प्रयोग गरी ऐनको दफा १६ बमोजिम ललितपुर महानगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालयबाट जारी गरिएको फोहोरमैला व्यवस्थापन सेवा शुल्क सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद-२

फोहोरमैला उत्पादन, संकलन, न्यूनिकरण तथा निष्कासन सम्बन्धी व्यवस्था

३. फोहोरमैला पृथकीकरण तथा व्यवस्थापन: (१) फोहोरमैला उत्पादन गर्ने व्यक्ति, संस्था वा निकायले आफूले उत्पादन गरेको फोहोरमैला अनिवार्य रूपले ऐनको अनुसूची (क) बमोजिमको फोहोरमैलाको वर्गीकरण अनुरूप (साधारण फोहोरमैला: जैविक फोहोर, अजैविक फोहोर, अन्य फोहोर र हानिकारक फोहोरमैला: स्वास्थ्य संस्था जन्य फोहोर, औद्योगिक फोहोर) छुट्टा छुट्टै पृथकीकरण गर्नु पर्नेछ।

(२) फोहोरमैला उत्पादन गर्ने व्यक्ति, संस्था वा निकायले आफूले छुट्टाछुट्टै पृथकीकरण गरी राखेको ऐनको अनुसूची (क) बमोजिमको साधारण फोहोरमैला महानगरपालिकासँग सम्झौता भएको निजी क्षेत्र तथा सामुदायिक संस्थाका सरसफाई कर्मचारी वा फोहोरमैला संकलन तथा ढुवानी साधन आएपछि जिम्मा लगाउनु पर्नेछ।

(३) फोहोरमैला उत्पादकले श्रोतको पृथकीकरण नगरेको फोहोरमैलालाई उठाउन महानगरपालिका वा महानगरपालिकासँग सम्झौता भएको निजी क्षेत्र तथा सामुदायिक संस्थाका सरसफाई कर्मचारी बाध्य हुने छैन।

(४) कुनै उद्योग वा स्वास्थ्य संस्थाबाट उत्पादन भएका ऐनको अनुसूची (क) बमोजिमका हानिकारक फोहोरमैला (स्वास्थ्य संस्था जन्य फोहोर र औद्योगिक फोहोर) जथाभावी फाल्न वा निष्कासन गर्न पाइने छैन। त्यस्ता फोहोरमैलाको व्यवस्थापनका लागि सुरक्षित तवरले भण्डारण, प्रशोधन र विसर्जन लगायतका सम्पूर्ण कार्यहरूको व्यवस्था सम्बन्धित व्यक्ति, संस्था वा निकाय आफैले गर्नुपर्नेछ। त्यस्ता फोहोरमैलाहरू अन्य फोहोरमैलासँग विसर्जन गर्न पाइने छैन।

(५) फोहोरमैला उत्पादन गर्ने व्यक्ति, संस्था वा निकायले आफ्नो कुनै उद्योग, व्यवसाय, सेवा आदि स्थापनाको बखत सर्त एवं नेपाल सरकारले निर्धारण गरेको मापदण्ड र प्रचलित वातावरणीय कानूनको पूर्ण रूपमा पालना गर्नुपर्नेछ।

४. साधारण फोहोरमैलाको निष्कासन: (१) महानगरपालिकाले महानगर क्षेत्रभित्र ऐनको अनुसूची (क) बमोजिमको साधारण फोहोरमैला (जैविक फोहोर, अजैविक फोहोर र अन्य फोहोर) निष्कासनको लागि निश्चित समय, स्थान र तरिका सहितका तालिका निर्धारण गरी लागु गर्नेछ। यस किसिमका तालिका सर्वसाधारणको जानकारीको लागि सार्वजनिक गर्न आवश्यक प्रबन्ध मिलाउने छ। साथै यस किसिमको तालिका आवश्यकता र औचित्यको आधारमा समय सापेक्षिक हिसाबले परिमार्जन गर्न सक्नेछ।

(२) महानगरपालिकाले संकलित फोहोरमैला प्रशोधन स्थल लैजान छुट्टै समय, स्थान र तरिका सहितको तालिका निर्धारण गरी लागु गर्न सक्नेछ।

(३) उप-नियम (१) र (२) बमोजिमको तालिका निर्धारण गर्दा फोहोरमैला ढुवानी, प्रशोधन र अन्तिम विसर्जनका लागि सजिलो हुने गरी निर्धारण गर्नुपर्नेछ।

(४) उप-नियम (१) र (२) बमोजिमको तालिका निर्धारण गर्दा जनस्वास्थ्य तथा वातावरणमा पर्न सक्ने प्रतिकूल प्रभाव र त्यसका न्यूनिकरणका उपायहरू समेतलाई ध्यान दिनुपर्नेछ।

५. हानिकारक फोहोरमैलाको निष्कासन तथा व्यवस्थापन: (१) महानगरपालिका क्षेत्रभित्र ऐनको अनुसूची (क) बमोजिमको हानिकारक फोहोरमैला (स्वास्थ्य संस्थाजन्य फोहोर र औद्योगिक फोहोर) उत्पादन गर्ने कुनै व्यक्ति, संस्था वा निकायले आफूले उत्पादन गरेको हानिकारक फोहोरमैलालाई श्रोतमै पृथकीकरण गरी निर्मलीकरण, प्रशोधन तथा व्यवस्थापन आफैले गर्नुपर्नेछ।

(२) हानिकारक फोहोरमैलालाई अन्य साधारण फोहोरमैलासँग मिसाई निष्कासन गर्न पाइने छैन। त्यस किमिसको फोहोरमैलाको प्रशोधन गरी सामान्य फोहोरमैला सरह भएपछि मात्र त्यसको अन्तिम निष्कासनको व्यवस्थापन गर्नुपर्नेछ।

(३) हानिकारक फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने दायित्व भएको व्यक्ति, संस्था वा निकायले त्यस्तो फोहोरमैला निर्मलीकरण, प्रशोधन, निष्कासन तथा व्यवस्थापन गर्न महानगरपालिकासँग स्वीकृति लिनु पर्नेछ। यसरी स्वीकृति लिएपछि फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्दा अपनाईने विधि, प्रविधि, मापदण्ड र व्यवस्थापन स्थलको सम्बन्धमा महानगरपालिकालाई जानकारी गराई सोको अभिलेख राख्नु पर्दछ।

(४) महानगरपालिकाले उप-नियम (३) बमोजिमको स्वीकृति दिँदा स्वीकृतिको लागि पेश गरिएको विधि, प्रविधि, मापदण्ड र व्यवस्थापन स्थल नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्ड अनूकूल भएको नभएको एकिन गरी स्वीकृति दिनु पर्नेछ।

(५) महानगरपालिकाले उप-नियम (३) बमोजिमको स्वीकृति लिने व्यक्ति, संस्था वा निकायले हानिकारक फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न लिएको स्वीकृत बमोजिमको विधि, प्रविधि, मापदण्ड र व्यवस्थापन गरे नगरेको अनुगमन गर्नेछ।

(६) प्रशोधन पश्चातको हानिकारक फोहोरमैला वा साधारण फोहोरमैला महानगरपालिका मार्फत व्यवस्थापन गर्नुपर्ने भएमा वा महानगरपालिकाले सञ्चालन गरेको फोहोरमैला व्यवस्थापन स्थल प्रयोग गर्नुपरेमा फोहोरमैला व्यवस्थापनको दायित्व भएको व्यक्ति, संस्था वा निकायले महानगरपालिकाले तोकेको सेवा शुल्क लिई उक्त फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न वा फोहोरमैला व्यवस्थापन स्थल प्रयोग गर्न दिन सक्नेछ।

(७) हानिकारक फोहोरमैला र साधारण फोहोरमैला संकलन, भण्डारण तथा स्थानान्तरण गर्दा सुरक्षित विधि अवलम्बन गर्नुपर्नेछ।

(द) हानिकारक फोहोरमैला निर्मलीकरण वा प्रशोधन गर्दा त्यस्तो फोहोरमैलामा रहेका हानिकारक तत्व नष्ट हुने गरी गर्नु पर्नेछ। हानिकारक फोहोरमैला खास गरी स्वास्थ्य संस्थाजन्य र रासायनिक फोहोरमैला पूर्ण रूपमा निर्मलीकरण भए नभएको सम्बन्धमा मान्यता प्राप्त प्रयोगशालाबाट जाँच गराई प्रमाणित गराउनु पर्नेछ। सामान्य फोहोरमैला सरह भएपछि मात्र त्यसको अन्तिम निष्कासन तथा विसर्जनका व्यवस्था गर्नुपर्नेछ।

(९) हानिकारक फोहोरमैला उत्पादन गर्ने व्यक्ति, संस्था वा निकायले त्यस्तो फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धमा आफ्नो उद्योग, व्यवसाय वा सेवा आदि स्थापना गर्दाको बखत तोकिएका सर्तहरू, महानगरपालिकाले निर्धारण गरेको मापदण्ड, नेपाल सरकारले निर्धारण गरेको मापदण्ड र प्रचलित वातावरणीय कानूनको पूर्ण रूपमा पालना गर्नु पर्नेछ।

६. फोहोरमैला संकलन केन्द्र तोकने सम्बन्धी मापदण्ड: (१) महानगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र उत्पादन हुने फोहोरमैला संकलन गर्न ऐनको दफा (७) बमोजिम फोहोरमैला संकलन केन्द्र स्थापना गर्दा सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिसमा महानगरपालिकाले फोहोरमैला संकलन केन्द्र तोकन सक्नेछ। आवश्यकताको आधारमा महानगरपालिका क्षेत्रभित्र विभिन्न स्थानमा फोहोरमैला संकलन केन्द्र स्थापना गर्न सकिनेछ।

(२) फोहोरमैला संकलन केन्द्र स्थापनाको लागि जग्गा छनोट गर्दा सामान्यतया देहायका प्रथमिकता तथा मापदण्ड पूरा भएको स्थान हुनु पर्नेछ।

(क) स्थानीय तहमा रहेको खाली जग्गा

(ख) नेपाल सरकारको नाममा रहेको जग्गा (नेपाल सरकारको पूर्व सहमतीमा)

(ग) निजी जग्गा भाडामा वा खरिद गर्नुपर्ने भएमा रित पूर्वक भाडामा वा खरिद गरिएको जग्गा।

(घ) ठुलो बाढी, पहिरो, भूक्षय, जमिन भासिने जस्ता जोखिम नभएको हुनुपर्ने।

(ङ) प्राकृतिक पानीको श्रोत, सिमसार क्षेत्र, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा संरक्षण क्षेत्र नभएको हुनुपर्ने।

(च) ऐतिहासिक, धार्मिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, पुरातात्विक, वैज्ञानिक, शैक्षिक वा भौगोलिक हिसाबले महत्वपूर्ण क्षेत्र नभएको हुनुपर्नेछ।

(छ) सिंचाई सुविधा भएको उर्बर भूमि, घना वनजंगल बाहेक हुनुपर्ने।

(ज) न्यून वातावरणीय असर भएको हुनुपर्ने।

(झ) सडक, बिजुली तथा पानीको उचित व्यवस्था भएको हुनुपर्ने।

(ञ) आवश्यकता अनुसार नेपाल सरकारले निर्धारण गरेको अन्य मापदण्ड।

७. फोहोरमैला ढुवानी: (१) महानगरपालिका वा महानगरपालिकासँग सम्झौता भएका निजी क्षेत्र तथा सामुदायिक संस्थाहरूले फोहोरमैला ढुवानी गर्दा देहाय बमोजिमका व्यवस्था भएको ढुवानी साधान प्रयोग गर्ने गरी व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।

(क) फोहोरमैला नदेखिने, नझर्ने तथा झोल पदार्थ नचुहिने ।

(ख) फोहोरमैलाबाट गन्ध र लिचेट बाहिर ननिस्कने ।

(ग) फोहोरमैला सजिलैसँग राख्न र निकाल्न सकिने,

(घ) सडकको क्षमता तथा अवस्थाको अनुकूलन हुने ।

(ङ) फोहोरमैला ढुवानी सवारी साधनलाई त्रीपालले छोप्नु पर्ने ।

८. प्लाष्टिक तथा प्लाष्टिक झोलाको व्यवस्थापन: (१) प्लाष्टिक झोला प्रयोगमा प्रतिबन्ध लगाउने सम्बन्धमा निम्न उपायहरू अवलम्बन गर्नुपर्नेछ ।

(क) सार्वजनिक स्वास्थ्य र वातावरणीय संरक्षणलाई ध्यानमा राखी ४० माईक्रोन भन्दा कम मोटाइ भएका प्लाष्टिक झोलाको उत्पादन, आयात, विक्री/वितरण र प्रयोगमा पूर्णतः प्रतिबन्ध लगाउन सक्नेछ ।

(ख) माछा, मासु, चाउमीन, पाउरोटी जस्ता खाद्य पदार्थहरू कम गुणस्तरका प्लाष्टिक झोलामा प्याक गरी विक्री गर्न निषेध गर्न सक्नेछ ।

(ग) खाद्यपदार्थ तथा जुत्ता, लत्ताकपडा लगायतका वस्तुहरू साथै कम्पनीबाट प्याकिङ्ग भई आएका प्लाष्टिक आदि जथाभावी फ्याकन, थुपार्न, जलाउन बस्तीमा फ्याकन नपाइने व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

(घ) पुर्नचक्रण (Recycle) गर्न नसकिने प्रकृतिका प्लाष्टिक झोलाहरूको प्रयोगमा महानगरपालिकाले पुर्ण रुपमा रोक लगाउन सक्ने गरी अवश्यक व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

(ङ) कुनै चिज वस्तु प्याकिग भई आएका प्लाष्टिकजन्य पदार्थहरू प्रयोग कर्ताले सुरक्षित रुपमा भण्डारण गरी त्यसलाई विक्री वितरण गर्ने व्यवस्था आफैले मिलाउनु पर्नेछ ।

(च) पुर्नचक्रण गर्न सकिने प्लाष्टिकहरू उपभोगकर्ताले आफै विक्री वितरण गर्न नसक्ने भएमा त्यस्ता प्लाष्टिकहरू अन्य फोहोरमैलामा नमिसाई महानगरपालिकाले तोकिएको स्थानसम्म पुर्याउनु पर्ने जिम्मेवारी सम्बन्धित उपभोगकर्ताको हुनेछ ।

(छ) प्लाष्टिकजन्य वस्तुहरू महानगरपालिकाले तोकिएको स्थानबाट मात्र पुर्नचक्रणको लागि संकलन गर्न सकिनेछ । यसरी संकलन गर्दा महानगरपालिकाले तोकिएको शुल्क तिर्नु पर्नेछ ।

(ज) कुनै पनि प्रकारका प्लाष्टिकजन्य वस्तुहरू अन्य फोहोरमैलासँग मिसाई राख्न पाइने छैन। यसलाई छुट्टै पोका, भाँडा वा बोरामा राखी महानगरपालिकाबाट खटिने फोहोरमैला संकलकलाई अन्य फोहोरमैला भन्दा अलग गरी उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

(झ) उपभोक्ताले प्रयोग गरिसकेका प्लाष्टिकजन्य वस्तुहरू जस्तै प्लाष्टिकको खोलहरूलाई स्थानीय समुदायका समूहहरू मार्फत सङ्कलन गरी पुनःचक्रणका लागि सम्बन्धित निकायमा बिक्री गर्न महानगरपालिकाले सघाउनेछ।

(२) पुनःचक्रण योग्य प्लाष्टिकको व्यवस्थापनःपुनः प्रयोग गर्न योग्य प्लाष्टिकका व्यवस्थापन निम्न बमोजिम गर्नुपर्नेछ।

(क) पुनःचक्रण गर्न सकिने प्लाष्टिकको भण्डारण र व्यवस्थापन उपभोक्ताको जिम्मेवारी हुनेछ। महानगरपालिकाले तोकिएको स्थानमा मात्र त्यस्ता प्लाष्टिकको संकलन गर्न सक्नेछ।

(ख) महानगरपालिका भित्रका सरसफाइसँग सम्बन्धित समूहहरूमार्फत प्रयोग गरिसकेको प्लाष्टिकका खोल खरिद गरी पुनःचक्रण गराउने व्यवस्था महानगरपालिकाले मिलाउन सक्नेछ।

(३) फोहोरमैला संकलन र छुट्टयाउने प्रावधानः फोहोरमैला संकलन र छुट्टयाउने प्रावधान निम्न बमोजिम हुनेछ ।

(क) प्लाष्टिकजन्य फोहोरलाई अन्य फोहोरसँग मिसाउन पाइने छैन। यसलाई छुट्टै पोका, भाँडा वा बोरामा राखी महानगरपालिकाको संकलकलाई प्रदान गर्नु पर्नेछ।

(ख) प्लाष्टिकजन्य वस्तुहरूको पुनःचक्रणको लागि महानगरपालिकाले तोकिएको शुल्क लिने व्यवस्था गर्नेछ ।

(४) प्लाष्टिकको झोला प्रतिस्थापन अभियानःप्लाष्टिक झोला प्रतिस्थापन अभियान देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(क) प्लाष्टिक झोलाभन्दा उत्तम अन्य वातावरणमैत्री थप विकल्प खोज्ने र प्लाष्टिकको झोलालाई विस्थापित गर्न स्थानीय स्तरमा सामाजिक परिचालनको माध्यमबाट सहजीकरण गर्ने गराउने।

(ख) प्लाष्टिक झोला प्रतिस्थापन गर्न हरेक टोलहरूमा विभिन्न बैठक, भेला एवम् अन्तरकृया, अभिमुखिकरण कार्यक्रम आयोजना गरि सचेतना कार्यक्रम गर्ने गराउने।

(ग) हरेक घरधुरीहरूलाई प्लाष्टिकका झोलाको प्रयोगको विकल्पमा कपडा वा वातावरणमैत्री झोला प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने गराउने।

(घ) प्लाष्टिकको झोलालाइ “न्यूनिकरण, पुनः प्रयोग र पुनः चक्रण” कार्यान्वयन गर्न आवश्यक पहल तथा सचेतना कार्यक्रम गर्ने गराउने।

(ङ) प्लाष्टिकको झोला नियन्त्रण सम्बन्धी कार्ययोजनालाई सरोकारवालाहरु तथा संघ संस्थाको सहकार्यमा प्रभावकारी तवरले कार्यान्वयन गर्ने गराउने।

(च) प्लाष्टिक झोला नियन्त्रण अभियानलाई निरन्तरता दिनका लागि वार्षिक योजना, कार्यक्रम र बजेटको व्यवस्था गर्ने गराउने।

(छ) प्लाष्टिक झोला विस्थापन गर्न वातावरणमैत्री (कपडा, कागज वा अन्य) झोला उत्पादन गर्ने उद्योग खोल्ने उद्यमीलाई महानगरपालिकामा लाग्ने विभिन्न दस्तुरमा छुट दिने व्यवस्था गर्ने गराउने।

परिच्छेद-३

फोहोरमैला व्यवस्थापन स्थल सम्बन्धी व्यवस्था

९. फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थलको निर्माण: (१) महानगरपालिकाले फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थल निर्माण गर्न सम्भाव्यता अध्ययन र विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्नेछ।

(२) फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थल निर्माण गर्दा विस्तृत परियोजना प्रतिवेदनले प्रस्ताव गरेका आवश्यक डिजाईन, प्रविधि, संरचना बाहेक देहाय बमोजिमको सामान्य सेवा सुविधा भएको हुनुपर्नेछ।

(क) पहुँच मार्ग

(ख) मूल गेट

(ग) सुरक्षा गार्ड बस्ने घर

(घ) धर्मकाटा

(ङ) प्रशासनिक भवन

(च) नगदी काउन्टर

(छ) पर्खाल वा घेराबार, मध्यवर्ति क्षेत्रमा हरियाली प्रवर्धन गर्नुपर्ने

(ज) कम्पोष्ट सुविधा

(झ) लिचेट व्यवस्थापन

(ञ) ल्याण्डफिल ग्याँस नियन्त्रणको व्यवस्था

- (ट) सतह पानी नियन्त्रणको व्यवस्था
- (ठ) भूमिगत पानी नियन्त्रणको व्यवस्थापन
- (ड) ग्यारेज तथा सवारी साधन धुने स्थान
- (ढ) प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र
- (ण) अग्नि नियन्त्रणको व्यवस्था
- (त) विद्युत लाइन र जेनेटर
- (थ) पार्किङ्ग स्थल तथा आराम स्थल
- (द) चमेना गृह
- (ध) टेलिफोन, विद्युत, स्वच्छ पिउने पानी
- (न) शौचालय तथा स्नान गृह (महिला र पुरुष)

(३) महानगरपालिकाले फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थल निर्माणको लागि प्रयोग हुने ल्यान्डफिल साइटको (Landfill Site) जग्गाको मापदण्ड देहाय बमोजिम हुनेछः

- (क) जग्गाको न्यूनतम क्षेत्रफल २६.६२ रोपनी देखि १९९.६५ रोपनी हुनुपर्ने।
- (ख) घना मानव बस्ती देखि न्यूनतम १७.५ किलोमिटर दुरी हुनुपर्ने।
- (ग) विमानस्थलबाट न्यूनतम ३ किलोमिटर दुरी हुनुपर्ने।

(४) महानगरपालिकाले फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थल निर्माण तथा संचालन पूर्व प्रचलित वातावरण संरक्षण सम्बन्धी कानून बमोजिम वातावरणीय अध्ययन गर्नुपर्ने आवश्यक भएमा सोही अनुरूप वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित निकायमा स्वीकृति गराउनु पर्नेछ।

१०. फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थलको सञ्चालन: (१) महानगरपालिकाले वा महानगरपालिकासँग सम्झौता भएको निजी क्षेत्र तथा सामुदायिक संस्थाहरूले फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थलको सञ्चालन गर्दा देहायका कुराहरू अवलम्बन गर्नु पर्नेछ।

(क) फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थलको सञ्चालन गर्दा निष्कने लिचेट, ग्याँस र दुर्गन्ध लगायतका कारणबाट त्यस क्षेत्रको वातावरणमा पर्न सक्ने नकारात्मक प्रभाव न्यूनीकरणका उपायहरू अवलम्बन गर्नु पर्नेछ।

(ख) फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थलको भौगोलिक अवस्थामा आउन सक्ने परिवर्तन र त्यसको व्यवस्थापनका उपायहरू गर्नु पर्नेछ ।

(ग) फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थल वरिपरिको जनजीवनमा पर्न सक्ने आर्थिक, सामाजिक, भौतिक तथा जैविक प्रभाव र त्यसको व्यवस्थापनका उपायहरू गर्नु पर्नेछ ।

(घ) फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थल संचालनबाट उत्पन्न हुने अवसर र त्यसको सदुपयोग सम्बन्धी व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

(ङ) फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थल संचालनका समयमा सो स्थानमा आवतजावत बन्द गर्नुपर्ने र सो सम्बन्धमा अपनाउनु पर्ने सचेतना सम्बन्धी विषयमा सार्वजनिक सूचना पाटी राख्नु पर्नेछ ।

(च) फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थलमा काम गर्ने सरसफाई कर्मी, प्राविधिक वा अन्य कर्मचारीहरूले अनिवार्य रूपमा ड्रेस र अन्य व्यक्तिगत सुरक्षा सामग्री जस्तै: मास्क, पञ्जा, टोपी, बुट, चस्मा आदिको प्रयोग गर्नुपर्ने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

(छ) फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थलमा प्राथमिक स्वास्थ्य सामग्री, अग्नी नियन्त्रण सामग्रीहरूको प्रयोग सम्बन्धी सबै कर्मचारीहरूलाई नियमित रूपमा तालिम तथा अभिमुखीकरणको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

(२) उप-नियम (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थलको प्रकृति, प्रविधि र उपलब्ध सेवाहरूको विस्तृत अध्ययन गरी त्यस्तो स्थान विशेषको उचित व्यवस्थापन तथा सञ्चालनको लागि आवश्यक निर्देशिका जारी गरी लागू गर्न सकिनेछ ।

(३) फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थल निर्माण संचालन गर्दा प्रचलित वातावरण संरक्षण सम्बन्धी कानून बमोजिम वातावरणीय अध्ययन गरिएको भएमा उक्त वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनले दिएको सुझावहरूको अवलम्बन गर्नुपर्नेछ ।

११. फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थल बन्द पश्चात्को व्यवस्थापन: (१) फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थल बन्द पश्चात्को व्यवस्थापन देहाय बमोजिम गर्नु पर्नेछ ।

(क) फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थलमा फोहोरमैला विसर्जन गर्ने कार्य बन्द भए पश्चात् सो स्थलबाट निस्कने लिचेट, ग्याँस र दुर्गन्ध लगायतले उक्त क्षेत्रको वातावरणमा पर्न सक्ने नकारात्मक प्रभाव र त्यसको न्यूनिकरणका उपायहरू अवलम्बन गर्ने,

(ख) फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थल बन्द पश्चात् निस्कने ग्याँसको उपयोग तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी उपायहरू अवलम्बन गर्ने,

(ग) फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थल बन्द पश्चात सो क्षेत्रको पुनः प्रयोगको सम्भवाना, पुनः प्रयोग गर्दा अपनाउनु पर्ने विधि तथा उपायहरू अवलम्बन गर्ने,

(घ) फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थल बन्द पश्चात सो स्थल वरिपरिको प्रभावित क्षेत्रको व्यवस्थापनको उपायहरू अवलम्बन गर्ने,

(ङ) फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थल बन्द पश्चात निश्चित समयसम्म सो स्थलमा आवतजावत बन्द गर्नुपर्ने सचेतना सम्बन्धी विषयहरू अवलम्बन गर्ने,

(च) फोहोरमैला व्यवस्थापन प्रशोधन स्थल निर्माण तथा संचालन गर्दा प्रचलित वातावरण संरक्षण सम्बन्धी कानून बमोजिम वातावरणीय अध्ययन गरिएका भएमा, उक्त वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनले दिएको सुझावहरूको अवलम्बन गर्ने।

१२. वातावरणीय रूपले संवेदनशील क्षेत्र घोषणा गर्न सक्ने: (१) महानगरपालिकाले वा महानगरपालिकासँग सम्झौता भएका निजी क्षेत्र तथा सामुदायिक संस्थाहरूले फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थल सञ्चालन कार्यको अनुगमन गर्दा देहायका कुराहरू भएको अवस्थामा महानगरपालिकास्तरीय अनुगमन संयन्त्रले सो स्थानलाई वातावरणीय रूपले संवेदनशील क्षेत्र घोषणा गर्न फोहोरमैला व्यवस्थापन बोर्डलाई सिफारिस गर्न सक्नेछ।

(क) फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थलको सञ्चालन गर्दा निस्कने लिचेट, ग्याँस र दुर्गन्ध लगायतका कारणबाट त्यस क्षेत्रको वातावरण तथा जन-जिवनमा प्रतिकूल प्रभाव पर्न गएमा,

(ख) फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थल सञ्चालन गर्दा वरिपरिको भू-बनोट, कृषि प्रणाली, जलाधार, वनजंगल, प्राकृतिक सौन्दर्यतामा प्रतिकूल प्रभाव पर्न गएमा,

(ग) फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन स्थल सञ्चालन गर्दा वरिपरिका जन-स्वास्थ्य, कृषि प्रणाली वा पारिस्थितिक प्रणालीमा प्रतिकूल असर पर्ने गरी फोहोरमैलाका कारण कुनै किरा-फट्यांग्रा, अभयचर, रोगब्याधी वा महामारीको अवस्था हुन गएमा।

(२) उप-नियम (१) बमोजिम वातावरणीय रूपले संवेदनशील क्षेत्र घोषणा गरिएको अवस्थामा त्यस क्षेत्रको संरक्षण र पुनरुत्थानका लागि सो क्षेत्रमा पुशपंक्षी, जीवजन्तु, तथा मानवको अनाधिकृत प्रयोगलाई रोक लगाउन, माटो, ढुङ्गा, गिट्टी र बालुवा निकाल्ने कार्यमा तत्काल रोक लगाउनु पर्नेछ।

(३) उप-नियम (१) बमोजिम वातावरणीय रूपले संवेदनशील क्षेत्र घोषणा गरिएको अवस्थामा त्यस क्षेत्रमा संरक्षण र पुनरुत्थानका लागि फोहोरमैला व्यवस्थापन बोर्डले नीति तथा कार्यक्रम तयार गरी ललितपुर महानगर कार्यपालिकाको कार्यलयलाई कार्यान्वयनका लागि पेश गर्नुपर्नेछ।

परिच्छेद-४

फोहोरमैला व्यवस्थापनमा निजि तथा सामुदायिक क्षेत्रको संलग्नता सम्बन्धी व्यवस्था

१३. अनुमतिपत्रका लागि निवेदन दिने: (१) फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न चाहने स्वदेशी वा विदेशी कम्पनी, संस्था वा निकायले अनुसूची (१) बमोजिमको ढाँचामा आवश्यक कागजात तथा महानगरपालिकाले तोकेको दस्तुर संलग्न गरी ललितपुर महानगरपालिकाको फोहोरमैला व्यवस्थापन ऐन, २०७५को दफा ११ को उपदफा (२) मा उल्लेखित विवरणका अतिरिक्त देहायका विवरण खुलाई महानगरपालिकामा अनुमति पत्रका लागि निवेदन दिनुपर्नेछ।

(क) फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न आवश्यक पर्ने आर्थिक श्रोत, जनशक्ति, फोहोरमैला संकलन तथा ढुवानी साधन, कार्य अनुभवको विवरण,

(ख) फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न चाहेको कार्यक्षेत्र,

(ग) फोहोरमैला संकलन, ढुवानी, प्रशोधन र अन्तिम विसर्जन गर्न आवश्यक पर्ने जग्गाको व्यवस्थापन,

(घ) फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने विधि र तरिका,

(ङ) सामाजिक दायित्व पुरा गर्ने सम्बन्धमा प्रस्तावित व्यवस्था,

(च) फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न चाहेको समय र अवधि,

(छ) फोहोरमैला व्यवस्थापनबाट वातावरणमा पर्न सक्ने प्रभाव न्यूनिकरणका उपायहरू,

(ज) फोहोरमैला उत्पादकले बहन गर्नुपर्ने दायित्व र तिर्नुपर्ने शुल्क,

(झ) निवेदकले महानगरपालिकालाई बुझाउन प्रस्ताव गरेको रकम,

(ञ) वातावरण अध्ययन प्रतिवेदन।

(२) उप-नियम (१) बमोजिम निवेदन दिँदा फोहोरमैला व्यवस्थापन व्यवसायिक रूपमा गर्ने हो वा नाफा कमाउने उद्देश्य नराखी सामुदायिक वा सामाजिक रूपमा गर्ने हो सो कुरा स्पष्ट रूपमा खुलाउनु पर्नेछ।

(३) वैदेशिक संस्थाको हकमा अन्य प्रचलित कानून बमोजिमको आवश्यक प्रक्रिया पुरा गर्नु पर्नेछ।

१४. अनुमतिपत्र दिन सक्ने: (१) नियम १३ बमोजिमको निवेदनसाथ प्राप्त हुन आएको कागजात तथा विवरण उपर महानगरपालिकाले आवश्यक छानबिन गर्नेछ।

(२) उप-नियम (१) बमोजिम प्राप्त कागजात तथा विवरण उपर छानबिन गर्दा आवश्यक कागजात तथा विवरण पेश नगरेको पाइएमा त्यस्तो कागजात तथा विवरण पेश गर्न सम्बन्धित निवेदकलाई १५ (पन्ध्र) दिनको म्याद तोकी निवेदन परेको मितिले ७ (सात) दिन भित्र सूचना दिनुपर्नेछ ।

(३) उप-नियम (२) बमोजिम कुनै कागजात तथा विवरण पेश गर्न महानगरपालिकाले म्याद तोकी सूचना दिएकोमा त्यस्तो कागजात प्राप्त भएपछि महानगरपालिकाले आवश्यक छानबिन गरी स्वीकृति प्रदान गर्न उपयुक्त देखिएमा महानगरपालिकाले निर्धारण गरेको शुल्क लिई अनुसूची (२) बमोजिमको ढाँचामा ३० (तीस) दिन भित्र निवेदकलाई अनुमतिपत्र दिनु पर्नेछ ।

(४) निवेदकलाई अनुमतिपत्र दिन उपयुक्त नहुने देखिएमा कारण सहित ७ (सात) दिन भित्र सोको जानकारी दिनुपर्नेछ ।

(५) महानगरपालिकाले अनुमतिपत्र दिँदा व्यवसायिक र गैर व्यवसायिक रूपमा फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न छुट्टाछुट्टै अनुमतिपत्रको व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

(६) अनुमतिपत्रको अवधि पाँच वर्षको हुनेछ । त्यस पछि प्रत्येक ३ (तिन) वर्षमा नविकरण गर्नु पर्ने छ ।

१५. अनुमतिपत्र बदर गर्न सक्ने: महानगरपालिकाले दफा १४ बमोजिम दिएको अनुमतिपत्र देहायको अवस्थामा बदर गर्न सक्नेछ ।

(क) अनुमतिपत्रमा उल्लेखित शर्त उल्लंघन गरेमा,

(ख) तोकिएको मापदण्ड बमोजिम फोहोरमैला व्यवस्थापन नगरेमा,

(ग) प्रचलित वातावरण संरक्षण सम्बन्धी कानूनहरूको उल्लंघन गरेमा,

(घ) तोकिएको समयभित्र नविकरण नगरेमा ।

१६. अनुमतिपत्रको नविकरण (१) नियम १४ बमोजिम अनुमतिपत्र प्राप्त स्वदेशी वा विदेशी कम्पनी, संस्था वा निकायले अनुमतिपत्रको अवधि समाप्त हुनु भन्दा ६ महिना अगावै महानगरपालिकाले तोके बमोजिमको दस्तुर संलग्न गरी अनुसूची (३) बमोजिमको ढाँचामा अनुमतिपत्र नविकरणका लागि महानगरपालिकामा निवेदन दिनुपर्नेछ ।

(२) उप-नियम (१) बमोजिम पेश हुन आएको निवेदन सम्बन्धमा महानगरपालिकाले म्याद सकिनु भन्दा तीन महिना अगावै निर्णय गरिसक्नुपर्नेछ ।

(३) उप-नियम (१) बमोजिम पर्न आएको निवेदन उपर छानबिन गरी महानगरपालिकाले अनुमति पत्रको नविकरण गर्न सक्नेछ ।

(४) उप-नियम (१) बमोजिमको अवधि भित्र अनुमतिपत्र नविकरण नगराएमा वा अनुमतिपत्र नविकरण नहुने भएमा सो अनुमतिपत्र म्याद सकिएको मितिबाट बढेर भएको मानिनेछ। अनुमति पत्र नविकरण नहुने अवस्थामा महानगरपालिको म्याद सकिनुभन्दा तीन महिना अगावै फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि अनुमति पत्र सम्बन्धी आवश्यक कारवाही अगाडी बढाउनु पर्नेछ।

१७. निजी तथा सामुदायिक क्षेत्रबाट फोहोरमैला व्यवस्थापन: (१) ऐनको दफा (१३) को उपदफा ५ को प्रयोजनका लागि महानगरपालिकाले आवश्यकता अनुसार निजी क्षेत्रका कुनै कम्पनि, सामुदायिक वा सहकारी संस्था वा गैरसरकारी संस्थाबाट आफ्नो भौगोलिक क्षेत्र भित्रको फोहोरमैला व्यवस्थापन गराउन सक्नेछ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्दा देहायका कुनै वा सबै काम गराउन सकिनेछ:-

(क) फोहोरमैला न्यूनिकरणका लागि जनचेतना अभिवृद्धि,

(ख) फोहोरमैला संकलन,

(ग) फोहोरमैला ढुवानी,

(घ) फोहोरमैला उपयोग पुनः प्रयोग पुनः चक्रिय प्रयोग वा प्रशोधन,

(ङ) फोहोरमैला विसर्जन,

(च) बन्द पश्चात व्यवस्थापन ।

(३) महानगरपालिकाले फोहोरमैला व्यवस्थापनमा संलग्न हुन इच्छुक सामुदायिक तथा गैर-सरकारी संस्थाहरूको सूची तयार गर्नु पर्नेछ।

(४) सामुदायिक तथा गैर-सरकारी संस्थाहरूको सूची तयार गर्दा तिनीहरूलाई परिचालन गर्ने प्रक्रिया प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ।

१८. मापदण्डको पालना: (१) फोहोरमैला व्यवस्थापन वा प्रशोधन स्थल सञ्चालन गर्न महानगरपालिकाबाट अनुमती प्राप्त गरेको निजी तथा सामुदायिक क्षेत्रले महानगरपालिकाले तोकेको मापदण्ड तथा अनुमती दिँदाका शर्तहरूको अधिनमा रही कार्य गर्नु पर्नेछ।

(२) उप-नियम (१) बमोजिम अनुमती प्राप्त निजी तथा सामुदायिक क्षेत्रले महानगरपालिकाले तोकेको मापदण्ड तथा शर्तहरू पालना नगरेमा महानगरपालिकाले देहाय बमोजिमको प्रक्रिया पूरा गरी अनुमतिपत्र बढेर गर्न सक्नेछ।

(क) महानगरपालिकाले अनुमती प्राप्त निजी तथा सामुदायिक क्षेत्रको फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यको अनुगमन गर्दा महानगरपालिकाले तोकेको मापदण्ड र निर्देशिकाको पालना नगरेको पाइएमा त्यस्तो निजी तथा सामुदायिक क्षेत्रलाई पहिलो पटकको लागि ९० (नब्बे) दिनसम्मको सुधार गर्ने म्याद दिइ निर्देशन गर्न सक्नेछ।

(ख) निजी तथा सामुदायिक क्षेत्रले खण्ड (क) बमोजिमको निर्देशन बमोजिम आंशिक सुधार गरी समय नपुग भएको भनी महानगरपालिकासँग समय थप्न माग गरेमा महानगरपालिकाले बढिमा ६० (साठी) दिन सम्मको सुधार गर्ने म्याद थप गर्न सक्नेछ ।

(ग) खण्ड (क) बमोजिमको अवधिभित्र महानगरपालिकाले दिएको निर्देशन बमोजिम सम्बन्धित निजी तथा सामुदायिक क्षेत्रले सुधार नगरेमा त्यस्तो निजी तथा सामुदायिक क्षेत्रले पाएको स्वीकृति बदर गर्न सक्ने ।

(घ) महानगरपालिकाले खण्ड (ग) बमोजिम अनुमतिपत्र बदर गरेको जानकारी सम्बन्धित निजी तथा सामुदायिक क्षेत्र र सरोकारवालाहरु समेतलाई दिनु पर्नेछ।

(३) उप-नियम (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि फोहोरमैला व्यवस्थापन स्थल, प्रशोधन स्थल वा अन्य संयन्त्र सञ्चालन सम्बन्धी अनुमतिपत्र बदर भएको कारणले अनसमतिप्राप्त निजी क्षेत्र तथा सामुदायिक क्षेत्रले सो अनुमति बमोजिम काम नगरेको कारणले कसैलाई हानी नोक्सानी भएको पाइएमा त्यस्तो हानी नोक्सानी अनुमति प्राप्त निजी तथा सामुदायिक क्षेत्रले व्यहोर्नु पर्नेछ र त्यस्तो निजी तथा सामुदायिक क्षेत्रले महानगरपालिकालाई बुझाउनुपर्ने रकम बाँकी रहेको भए सो समेत महानगरपालिकाले सरकारी बाँकी सरह असूल उपर गर्नेछ।

परिच्छेद-५

फोहोरमैला व्यवस्थापन सेवा शुल्क सम्बन्धी व्यवस्था

१९. सेवा शुल्क निर्धारण सम्बन्धी व्यवस्था: (१) महानगरपालिकाले फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी सेवा शुल्क निर्धारण ऐनको दफा १६ को उपदफा (२) मा उल्लेखित कुराहरुको अतिरिक्त देहायका आधारमा गर्नुपर्नेछ।

(क) फोहोरमैला उत्पादनको उत्पादन श्रोतमा नै अबलम्बन गरेको प्रविधि, विधि र प्रक्रिया,

(ख) फोहोरमैला उत्पादकले निष्कासन गर्ने फोहोरमैलाको परिणाम, तौल तथा प्रकृतिको आधारमा हुनेछ,

(ग) फोहोरमैला व्यवस्थापनमा लाग्ने अनुमानित खर्च,

(२) महानगरपालिकाले निजी क्षेत्र, सामुदायिक एवं गैर सरकारी संघ, संस्थाहरूसँगको साझेदारीमा फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गरेकोमा त्यस्तो निजी क्षेत्र, सामुदायिक एवम् गैर सरकारी संघ-संस्थाले उठाउन पाउने सेवा शुल्क उप-नियम (१) बमोजिमका आधारमा निर्धारण गर्नुपर्नेछ।

परिच्छेद-६

प्रदुषण नियन्त्रण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन कार्यको अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था

२०. अनुगमन सम्बन्धमा: (१) ऐनको दफा १९ को उपदफा (५) को प्रयोजनका लागि फोहोरमैलाको पृथकीकरण, ढुवानी, प्रशोधन, निष्कासन तथा अन्तिम विसर्जनको सम्बन्धमा अनुगमन गर्न प्राविधिक सहितको तपसिल बमोजिम छुट्टा छुट्टै वडा स्तरीय र महानगरपालिका स्तरीय संयन्त्र गठन गर्न सकिनेछ।

(२) उप-नियम (१) बमोजिम सम्बन्धित वडा स्तरीय अनुगमन संयन्त्र तपसिल बमोजिम रहनेछ।

(क) वडा अध्यक्ष	—संयोजक
(ख) वडा समिति सदस्यहरू मध्येबाट वडा समितिले मनोनित गरेका १ जना महिला सहित २ जना	—सदस्य
(ग) वडा स्तरमा रहेको स्वास्थ्य संस्थाहरू मध्येबाट वडा समितिले मनोनित गरेको अधिकृत प्रतिनिधि	—सदस्य
(घ) वडामा सक्रिय टोल विकास समितिहरू मध्येबाट वडा समितिले मनोनित गरेको १ जना महिला सहित २ जना	—सदस्य
(ङ) सम्बन्धित वडाका वडा सचिव	—सदस्य सचिव

(३) उप-नियम (१) बमोजिम महानगरपालिका स्तरीय अनुगमन संयन्त्र तपसिल बमोजिम रहने छ।

(क) महानगरपालिकाका उप-प्रमुख	—संयोजक
(ख) कार्यपालिका सदस्यहरू मध्येबाट नगर कार्यपालिकाले मनोनित गरेको १ जना महिला सहित २ जना	—सदस्य
(ग) महानगरपालिका स्तरमा रहेको स्वास्थ्य संस्थाहरू मध्ये नगर कार्यपालिकाले मनोनित अधिकृत प्रतिनिधि	—सदस्य
(घ) स्थानीय व्यवसायिहरूको प्रतिनिधिमूलक संघ संस्थाका प्रतिनिधि मध्येबाट नगर कार्यपालिकाले मनोनित गरेको १ जना महिला सहित २ जना	—सदस्य

(ड) स्थानीय स्तरमा रहेको सामाजिक संघ संस्थाहरू मध्येबाट नगर कार्यपालिकाले मनोनित गरेको १ जना महिला सहित २ जना —सदस्य

(च) फोहोरमैला व्यवस्थापन, खानेपानी तथा सरसफाई, वातावरण संरक्षण सम्बन्धी संस्थाहरू मध्येबाट नगर कार्यपालिकाले मनोनित गरेको १ जना महिला सहित २ जना —सदस्य

(छ) फोहोरमैला व्यवस्थापना तथा वातावरण शाखा प्रमुख —सदस्य सचिव

(४) उप—नियम (२) र (३) बमोजिम गठन भएका अनुगमन संयन्त्रहरूले अनुगमनका सिलसिलामा आवश्यकता अनुसार विषय विशेषज्ञलाई अनुगमन संयन्त्रहरूले अनुगमनमा संलग्न गराउन सक्नेछन् ।

(५) उप—नियम (२) र (३) बमोजिम गठन भएका अनुगमन संयन्त्रहरूले आफ्नो कार्यविधि आफै व्यवस्थित गर्नेछन् ।

(६) उप—नियम (२) र (३) बमोजिम गठन भएको अनुगमन संयन्त्रहरूले फोहोरमैला व्यवस्थापना गर्ने सम्बन्धमा देहायका विषयमा अनुगमन गर्न सक्नेछन् ।

(क) फोहोरमैला श्रोतमै घटाउने उपायहरू तथा प्रविधिको प्रयोग गरे नगरेको,

(ख) फोहोरमैलाको न्यूनिकरणका लागि फोहोरमैलाको पुनः प्रयोग तथा पुनः चक्रिय प्रयोग सम्बन्धी महानगरपालिकाले तोकेको विधि अबलवन् गरे नगरेको,

(ग) फोहोरमैलालाई श्रोतमै छुट्याइएको, नछुट्याइएको र छुट्याइएको फोहोरमैला तोकिएको तरिका, समय र स्थान बमोजिम निष्कासन गरे नगरेको,

(घ) फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धमा महानगरपालिकाबाट तोकिएका कुराहरूको पालना भए नभएको ।

२१. अनुगमन समितिको काम, कर्तव्य तथा अधिकार

(क) यस नियमावली बमोजिम प्लाष्टिक झोलाको बिक्री वितरण वा प्रयोग भए नभएको अनुगमन गर्ने ।

(ख) यस नियमावली विपरीत प्लाष्टिक झोलाको बिक्री वितरण, प्रयोग गर्ने व्यवसायी, संस्था वा व्यक्तिबाट प्लाष्टिक झोला जफत गर्ने ।

(ग) प्लाष्टिक झोलाको बिक्री वितरण प्रयोग गर्न कम गर्ने किसिमका जनचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

(घ) वडा अनुगमन समितिले प्लाष्टिक झोला प्रतिबन्धका साथै फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यमा नगर अनुगमन वा स्वास्थ्य तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन समिति संग समन्वय र सहकार्य गर्ने ।

(ड) वडा अनुगमन समिति तथा नगर प्रहरीबाट प्राप्त सिफारिसलाई पुनरावलोकन गरी कार्यन्वयन गर्ने ।

(च) फोहोरको पुनः प्रयोग, न्यूनिकरण र उत्पादन, खपत प्रक्रिया तथा पुनःचक्रणका कार्यलाई प्रोत्साहन गर्न आवश्यकता अनुसार सुविधा तथा पुरस्कार प्रदान गर्न सिफारीस गर्ने ।

(छ) खण्ड (ख) बमोजिम जफत भएका प्लाष्टिक झोलाको मुचुल्का बनाई वातावरणमा असर नपर्ने गरि हुने गरी उपलब्ध प्रविधी अनुरूप नष्ट गर्ने गराउने ।

(ज) जफत भएका प्लाष्टिक झोला नष्ट गर्दा लाग्ने खर्चमा २५ प्रतिशत थप गरी हुन आउने रकम कसुरदारबाट असुल उपर गर्ने ।

(झ) कसुरको मात्रा हेरी सजाय वा जरिवाना गर्ने ।

(ञ) प्लाष्टिक झोला तथा प्लाष्टिकजन्य वस्तु नियन्त्रण सम्बन्धी महानगरपालिकाले तोके बमोजिमको अन्य काम गर्ने गराउने ।

२२. गुनासो व्यवस्थापन सम्बन्धी: (१) गुनासो व्यवस्थापनका लागि महानगरपालिकाले गुनासो सुत्रे अधिकारी तोकी त्यसको सूचना वा जानकारी सारकोरवालालाई दिने व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।

(२) फोहोरमैला व्यवस्थापन इकाई कार्यालयले सम्पादन गरेको काम कारवाहीको गुणस्तर, प्रभावकारीता तथा त्यसमा हुन सक्ने अनियमितता, वातावरण तथा समाजमा पर्न गएका नकारात्मक प्रभावको सम्बन्धमा गुनासो लिखित रूपमा राख्न सक्ने गरी सबैले देखे ठाउँमा गुनासो पेटिकामा राख्नुपर्नेछ ।

(३) उप-नियम (२) बमोजिम राखिएको गुनासो पेटिकामा जोसुकैले गुनासो राख्न सक्नेछ । गुनासो प्रस्तुतकर्ताले चाहेमा यस दफा बमोजिमको गुनासो सोझै नगर कार्यापालिकाको कार्यालयमा पेश गर्न सक्ने व्यवस्था पनि गर्नुपर्नेछ ।

(४) उप-नियम (३) बमोजिम कुनै गुनासो प्राप्त हुन आएमा महानगरपालिकाले ७ (सात) दिन भित्र आवश्यक कारवाही गर्नुपर्नेछ ।

(५) उप-नियम (४) बमोजिम गरिएको कारवाहीको जानकारी सम्बन्धित गुनासो प्रस्तुतकर्तालाई दिनुपर्नेछ ।

(६) गुनासो प्रस्तुतकर्ताले उप-नियम (४) बमोजिम गरिएको कारवाहीमा चित्त नबुझेको अवस्थामा प्रचलित कानून बमोजिम पुनरावलोकनको लागि उजुरी गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद-७

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

२३. अनौपचारिक फोहोर संकलक

(१) पहिचान र दर्ता

(क) अनौपचारिक फोहोर संकलकहरूको आवश्यक परेमा विवरण संकलन गर्ने, अभिलेखीकरण गर्ने, र प्रमाणपत्र प्रदान गर्ने कार्य गर्न सकिनेछ।

(ख) आवश्यक परेमा वडा तहमा दर्ता फाराम वितरण, अभिलेखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन, र नियमित अद्यावधिकको व्यवस्था गर्न सकिनेछ।

(२) सामाजिक सुरक्षा

(क) आवश्यक परेमा न्यूनतम ज्यालाको कार्यान्वयन गर्न वडा तहमा न्यूनतम ज्याला निर्धारण समिति गठन गर्न सकिनेछ।

(ख) फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने निजी तथा सामुदायिक क्षेत्र लगायत सरोकारवाला निकायहरूले फोहोरमैला व्यवस्थापन कार्यमा संलग्न जनशक्ति (श्रमिक) लाइ सामाजिक सुरक्षा कोषमा आवद्ध गराउनु पर्नेछ।

(३) सीप विकास कार्यक्रम

(क) आवश्यक परेमा अनौपचारिक फोहोर संकलक र उनीहरूको परिवारका लागि वार्षिक तालिका अनुसार सीप तालिम (जस्तै: प्लाष्टिक वर्गीकरण, कम्पोस्ट बनाउने तरिका, सुरक्षात्मक प्रविधि) सञ्चालन गर्न सकिनेछ। तालिम पश्चात प्रमाणपत्र प्रदान गरिने र दक्ष श्रमिकहरूको तथ्यांक संकलन गर्न सकिनेछ।

२४. व्यावसायिक स्वास्थ्य र सुरक्षा

(१) सुरक्षाका न्यूनतम मापदण्डहरू:

(क) प्रचलित कानून अनुसार सुरक्षात्मक सामग्रीहरूको व्यवस्था गर्न सकिनेछ।

(ख) प्रत्येक श्रमिकहरूको सुरक्षाको लागि सुरक्षात्मक सामग्री उपलब्ध गराउन सकिनेछ।

(२) स्वास्थ्य परीक्षण: फोहोरमैलामा काम गर्ने श्रमिकहरूलाई प्रत्येक छ महिनामा एकपटक स्वास्थ्य परीक्षणको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ र स्वास्थ्य परीक्षण प्रतिवेदनको अभिलेख राख्नु पर्नेछ।

(३) सुरक्षा तालिम: फोहोरमैलामा काम गर्ने श्रमिकहरूलाई हरेक छ महिनामा फोहोरमैला व्यवस्थापनका खतरा र जोखिमहरूबारे तालिम दिनु पर्नेछ साथै आपतकालीन तयारीको अभ्यास समेत गराउनु पर्नेछ।

२५. श्रमिक सम्बन्धी आधारभुत व्यवस्था:

(१) समान कामको लागि ज्यालामा भेदभाव गर्न नहुने: लिङ्गको आधारमा कुनै पनि श्रमिक बिच समान मुल्यको कामको लागि पारिश्रमिकमा भेदभाव गर्न हुँदैन।

(२) भेदभाव गर्न नहुने: फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने निजी तथा सामुदायिक क्षेत्र लगायत सरोकारवाला निकायहरूले श्रमिकलाई धर्म, वर्ण, लिङ्ग, जातजाति, उत्पत्ति, भाषा वा वैचारिक आस्था वा अन्य त्यस्तै आधार मध्य कुनै कुराको आधारमा भेदभाव गर्न पाइने छैन।

(३) मुल्याङ्कन प्रणाली:

क) फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने निजी तथा सामुदायिक क्षेत्र लगायत सरोकारवाला निकायहरूले श्रमिकहरूको दक्षता परीक्षणको आधारमा वर्गीकरण गरी ज्याला या पारिश्रमिक निर्धारण गर्नु पर्नेछ।

ख) फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने निजी तथा सामुदायिक क्षेत्र लगायत सरोकारवाला निकायहरूले श्रमिकहरूको दक्षता अभिवृद्धिको लागि आवश्यकता अनुसार सिप तालिमको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ।

४) निरीक्षण तथा अनुगमन:

महानगरपालिकाले फोहोरमैला सम्बन्धी कार्य गर्ने श्रमिकहरूलाई प्रदान गर्ने सेवा सुविधा र गुणासोका सम्बन्धमा निरीक्षण तथा अनुगमन गर्न सक्नेछ।

२६. सचेतना अभिवृद्धि:

१) महानगरपालिकाले फोहोरमैलाको उत्सर्जन वा उत्पादन न्यूनिकरण गर्ने, फोहोरमैला वर्गीकरण गर्ने, फोहोरमैलाको व्यवस्थापन गर्ने वा विसर्जन काममा सर्वसाधारणको सचेतना बृद्धि गर्न स्थानीय क्लब, गैरसरकारी संस्था, समुदायमा आधारित संस्था वा उपभोक्ता संस्थालाई प्रशिक्षण प्रदान गर्न वा परिचालन गर्न सक्नेछ ।

२) उपनियम (१) बमोजिम सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्दा वा परिचालन गर्दा नागरिक, समुदाय, टोलविकास संस्था, सरोकारवालाको कर्तव्य र जिम्मेवारीको विषयमा जानकारी गराउनु पर्नेछ ।

३) महानगरपालिकाले फोहोरमैला व्यवस्थापनमा नागरिकको सचेतना अभिवृद्धिको लागि विद्यालय तह वा अनौपचारिक शिक्षाको पाठ्यक्रम तयार गराइ सो विषयमा आवश्यक शिक्षा प्रदान गर्ने व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

(४) सामाजिक उत्तरदायित्व वहन:

घरायसी फोहोरमैला बाहेकका अन्य फोहोरमैला उत्सर्जन गर्ने संस्थाले आफ्नो आयको १ प्रतिशत रकम फोहोरमैला व्यवस्थापन वा सचेतना अभिवृद्धि गर्ने वा वातावरण प्रदुषण नियन्त्रण वा न्यूनिकरण गर्ने कार्यमा खर्च गरी सामाजिक उत्तरदायित्व वहन गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद-८

चक्रिय अर्थतन्त्र

२७. चक्रिय अर्थतन्त्र अन्तर्गत फोहोर व्यवस्थापन प्रक्रिया:

(१) फोहोर छुट्याउने व्यवस्था:

(क) स्रोतमै फोहोर छुट्याउने: फोहोरमैला उत्पादन गर्ने प्रत्येक घर, पसल, शैक्षिक संस्था, कार्यालय वा निकायमा जैविक, अजैविक र पुनः प्रयोग गर्न मिल्ने फोहोरका लागि छुट्टाछुट्टै डस्टबिन राख्नु पर्नेछ ।

(ख) अनुगमन टोली गठन: वडास्तरमा स्वच्छता स्वयंसेवक वा अनुगमन टोली गठन गरिनेछ, जसले खण्ड

(क) बमोजिमको कार्य गरे नगरेको निरन्तर अनुगमन गर्नेछ ।

(ग) खण्ड (क) बमोजिम छुट्याइएको फोहोरलाई फरक गाडी वा फरक डिब्बामा राखी व्यवस्थापन गर्नु पर्नेछ ।

(२) पुनः प्रयोग र पुनः निर्माणः

(क) संझौता मार्फत फोहोर संकलनः स्थानीय गैरसरकारी संस्था वा निजी क्षेत्रका प्रतिनिधिहरू (जस्तै कबाडी व्यवसायी, रिसाइकल कम्पनीहरू)सँग सम्झौता गरी पुनः प्रयोग गर्न मिल्ने वस्तुहरू (जस्तै प्लाष्टिक, कागज, फलाम, बोतल आदि) संकलन गर्न सकिनेछ ।

(ख) रिसाइकल केन्द्र स्थापनाः महानगरपालिको क्षेत्रमा रिसाइकल केन्द्र वा हरित केन्द्र स्थापना गर्न सकिनेछ, उक्त केन्द्रमा फोहोरमैला उत्पादन गर्ने प्रत्येक घर, पसल, शैक्षिक संस्था, कार्यालय वा निकायले पुनः प्रयोग योग्य फोहोरमैलाजन्य सामाग्री बुझाउने व्यवस्था गर्न सकिनेछ ।

(३) कम्पोस्टिङ व्यवस्थाः

(क) घरमै कम्पोस्ट उत्पादनः जैविक फोहोर (जस्तै तरकारीका बोक्रा, खाना बाँकी, झारपात आदि)लाई घरमै कम्पोस्ट गर्न सकिने कम्पोस्ट बिनहरू वितरण गर्न सकिनेछ ।

(ख) सामुदायिक कम्पोस्ट युनिट स्थापनाः विद्यालय, टोल विकास संस्था वा सामुदायिक केन्द्रहरूमा साझा कम्पोस्ट युनिटहरू स्थापना गर्न सकिनेछ ।

(ग) कम्पोस्ट वितरणः तयार भएको कम्पोस्ट स्थानीय कृषकहरूलाई निःशुल्क वा न्यूनतम मूल्यमा उपलब्ध गराइने व्यवस्था गर्न सकिनेछ ।

२८. चक्रिय अर्थतन्त्र प्रवर्द्धनका लागि संस्थागत संरचना

(१) समितिको स्थापनाः

(क) महानगरपालिकाको नेतृत्वमा फोहोर व्यवस्थापन शाखा, सरोकारवाला संस्था, स्थानीय बासिन्दाको प्रतिनिधि, विद्यालय प्रतिनिधि, महिला समूह लगायतको सहभागितामा एक समावेशी समन्वय समिति गठन गर्न सक्नेछ ।

(ख) समितिको कार्यक्षेत्रः उक्त समितिले फोहोर व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति निर्माण, कार्यान्वयन अनुगमन, बजेट विनियोजन तथा सार्वजनिक सल्लाह र सुझाव संकलनका कार्यहरू सञ्चालन गर्न सक्नेछ ।

(२) जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रमहरूः

(क) विद्यालयमा चक्रिय अर्थतन्त्र तथा फोहोर व्यवस्थापन सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धिका लागि पोस्टर, निबन्ध प्रतियोगिता, नाटक आदि कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

(ख) विद्यार्थीहरूलाई “पर्यावरणीय दूत” घोषणा गरिनेछ र उनीहरूलाई टोलस्तरमा फोहोर छुट्याउने कार्यमा नेतृत्व दिन प्रोत्साहित गरिनेछ ।

(३) सार्वजनिक सचेतना कार्यक्रमहरू:

(क) बजार, मेला, सामुदायिक भवनहरूमा विभिन्न जनचेतना अभिमुखी कार्यक्रमहरू जस्तै क्याम्पेन, पेन्टिङ कार्यक्रम, प्रदर्शनी स्टल र अन्य सिर्जनात्मक गतिविधिहरू सञ्चालन गर्न सक्नेछ।

(ख) नागरिक सहभागिता अभिवृद्धिका लागि स्वच्छ वडा प्रतियोगिता जस्ता प्रतिस्पर्धात्मक कार्यक्रमहरू आयोजना गरिनेछ र उत्कृष्ट प्रदर्शनकर्तालाई पुरस्कार प्रदान गरिनेछ।

परिच्छेद-९

विविध

२९. अनुसूचीमा हेरफेर वा थपघट गर्न सक्ने: महानगरपालिकाको कार्यपालिकाले स्थानीय राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी अनुसूचीमा आवश्यक हेरफेर वा थपघट गर्न सक्नेछ ।

३०. यसै नियमावली अनुसार हुने: यस नियमावलीमा उल्लेख गरिएको व्यवस्थापनहरू यसै नियमावली अनुसार हुनेछ। यस नियमावलीमा उल्लेख गरिएको व्यवस्थाहरू प्रचलित कानूनसँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म प्रचलित कानूनमा उल्लेख भएका व्यवस्था नै लागू हुनेछन् ।

३१. कार्यविधि, मापदण्ड र निर्देशिका बनाउन सक्ने: ऐन तथा यस नियमावलीको कार्यान्वयन गर्न महानगर कार्यपालिकाले आवश्यक कार्यविधि, मापदण्ड र निर्देशिका बनाई लागू गर्न सक्नेछ ।

३२. व्याख्या गर्ने अधिकार: यस नियमावलीको कार्यान्वयन गर्ने क्रममा कुनै द्विविधा उत्पन्न भएमा महानगरपालिकाको कार्यपालिकालाई त्यस्तो द्विविधा परेको विषयका बाधा अड्काउ फुकाउने र नियमावलीमा उल्लेख भएको प्रावधानहरूको व्याख्या गर्ने अधिकार हुनेछ ।

अनुसूची -१

(नियम १३ को उप-नियम १ सँग सम्बन्धित)

श्रीमान्ज्यू,

ललितपुर महानगरपालिका ।

विषय: फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न अनुमति पाउँ ।

..... स्थायी/अस्थायी ठेगाना भएको म/हामी यस महानगरपालिकाको क्षेत्रमा फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न चाहेकोले देहायको विवरण खोली उक्त क्षेत्रमा फोहोरमैला व्यवस्थापना गर्न ललितपुर महानगरपालिकाको फोहोरमैला व्यवस्थापन नियमावली, २०८१ को नियम १३ को उप नियम १ बमोजिमको अनुमतिपत्र पाउन यो निवेदन पेश गरेका छौं ।

विवरण:

१. फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न आवश्यक पर्ने आर्थिक श्रोत, जनशक्ति, संकलन तथा ढुवानी साधान र कार्य अनुभवको विवरण:
२. फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न चाहेको क्षेत्र,
३. फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न आवश्यक पर्ने जग्गाको व्यवस्था
४. फोहोरमैले व्यवस्थापन गर्ने तरिका एवं विधि,
५. फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी योजना,
६. फोहोरमैला व्यवस्थापनमा प्रयोग गर्ने प्रविधि ,
७. कर चुक्ता गरेको प्रमाणपत्र,
८. संस्था फर्म, कम्पनी दर्ता तथा नविकरणको प्रमाणपत्र ।

निवेदक

हस्ताक्षर:

नाम, थर:

ठेगाना:

मिति:

अनुसूची—२

(नियम १३ को उप-नियम ३ सँग सम्बन्धित)

श्रीमानज्यू

ललितपुर महानगरपालिका ।

विषय: अनुमतिपत्र ।

तपाईं स्थायी/अस्थायी ठेगाना भएको श्रीले जिल्ला ललितपुर, ललितपुर महानगरपालिकाकोक्षेत्रमा फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न चाहेकोले मिति.....मा यस कार्यालयमा निवेदन दिनुभएकोमा देहायको शर्तहरूको अधिनमा रही फोहोरमैला व्यवस्थापन नियमावली, २०८१ को नियम १३ को उप-नियम ३ बमोजिमको अनुमतिपत्र प्रदान गरिएको छ ।

शर्त:

१.

२.

३.

अनुमतिपत्र प्रदान गर्ने अधिकारी

हस्ताक्षर:

नाम, थर:

ठेगाना:

मिति:

अनुसूची—३

(नियम १६ को उप-नियम १ सँग सम्बन्धित)

श्रीमानज्यू

ललितपुर महानगरपालिका ।

विषय: अनुमतिपत्र नविकरण गरी पाउँ ।

ललितपुर महानगरपालिकाको क्षेत्रमा फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न त्यस कार्यालयबाट मिति मा अनुमतिपत्रको म्याद मिति सम्म रहेको छ । ललितपुर महानगरपालिकाको फोहोरमैला व्यवस्थापन नियमावली, २०८१ को नियम १५ को उप-नियम १ बमोजिम उक्त अनुमतिपत्र नविकरण दस्तुर रु. संलग्न गरी अनुमति पत्र नविकरणको लागि यो निवेदन पेश गरिएको छ ।

निवेदक

हस्ताक्षर:

नाम, थर:

ठेगाना:

मिति: